

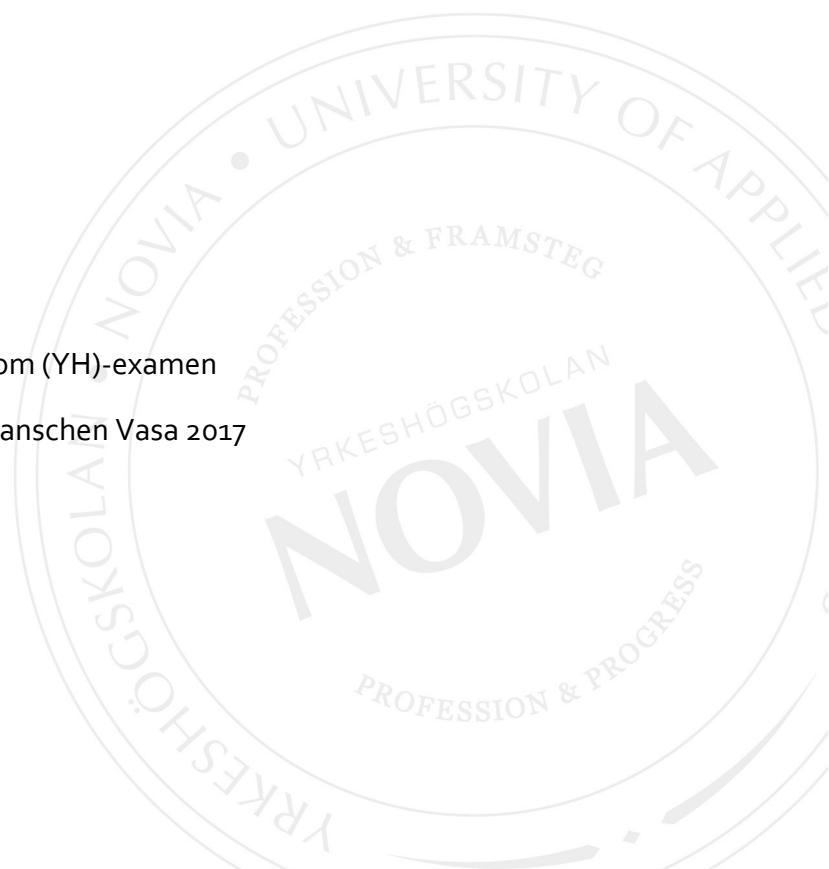
Optimalt på Optima

En kvalitativ studie om Optimas nya övnings- och undervisningssalong ur studerandes synvinkel

Jenna-Mari Sundvik

Examensarbete för estenom (YH)-examen

Utbildning för skönhetsbranschen Vasa 2017

EXAMENSARBETE

Författare: Jenna-Mari Sundvik

Utbildning och ort: Skönhetsbranschen Vasa

Inriktning/alternativ/Fördjupning: Estenom

Handledare: Jaana Ylimartimo-Nybäck

Titel: Optimalt på Optima

-en kvalitativ studie om optimas nya övnings- och undervisningssalong ur studerandes synvinkel

Datum Våren 2017

Sidantal 42

Bilagor 2

Abstrakt

Syftet med denna studie är att utvärdera Optimas nya övnings- och undervisningssalong ur studerandes inlärningssynvinkel, för att kunna förbättra verksamheten. Samt att ta reda på om salongens fysiska miljö bidrar till goda arbets- och inlärningsmöjligheter för studerande. Studien är till nytta för studeranden, organisationen, andra utbildningsaktörer samt salongens kunder.

Respondenten har valt att använda undersökningsmetoden intervju som datainsamlingsmetod. Intervjuerna transkriberades och analyserades med metoden innehållsanalys.

Resultatet visar att det är viktigt att studerande känner sig motiverade till sina studier för att nå god inlärning. Studerande känner sig motiverade av studierna i den nya salongen på grund av nya arbetsmetoder och mera frihet att påverka sin egen arbetsmiljö. Studerande upplever att de har en god arbetsmiljö där de kan utöva sitt kommande yrke. Övnings och undervisningssalongen ger studerande goda förutsättningar att arbeta ergonomiskt. I en del av salongens utrymmen finns fortfarande utvecklingspotential.

Språk: Svenska Nyckord: kosmetolog, lärmiljö, yrkesutbildning

BACHELOR'S THESIS

Author: Jenna-Mari Sundvik

Degree Programme: Beauty and cosmetics, Vasa

Supervisor(s): Jaana Ylimartimo-Nybäck

Title: Optimalt på Optima

- a qualitative study about Optimas new exercise and teaching salon from the student's perspective

Date: Spring 2017

Number of pages: 42

Appendices: 2

Abstract

The purpose of this study is to evaluate the Optima's new exercise and teaching salon of student learning point of view, in order to improve operations. And to find out about the salon's physical environment contributes to good working and learning opportunities for students. The study is for the benefit of students, organization, other vocational schools and the salon's customers.

The respondent has chosen to use the survey method, interview data collection method. The interviews were transcribed and assayed content analysis method.

The result shows that it is important that students feel motivated to their studies in order to achieve good learning. Students are motivated by studies in the new salon because of new working methods and more freedom to influence their own working environment. Students feel they have a good working environment where they can practice their future profession. Practice and teaching salon gives students a good position to work ergonomically. In one part of the salon's space is still potential for development.

Language: Swedish

Key words: beautician, vocational school, learning environment

Innehållsförteckning

1.	Inledning	1
2.	Syfte och forskningsfrågor.....	2
3.	Teoretisk grund	3
3.1	Utbildningsorganisationen Optima.....	3
3.2	Finlands kosmetologutbildning	4
3.3	Optimas övnings och undervisningssalong.....	5
3.4	Fysisk arbetsmiljö	7
3.4.1	Ergonomi inom skönhetsbranschen	7
3.4.2	Ljud och buller	8
3.4.3	Ljus och belysning	9
3.4.4	Luft och temperatur	10
3.4.5	Verktyg och produkter	11
3.4.6	Färger och färgers påverkan	12
3.5	Handledning som inlärningsmetod	14
4.	Tidigare forskning	15
5.	Metoder	19
5.1	Halvstrukturerad intervju	19
5.2	Innehållsanalys	20
5.3	Undersökningens praktiska genomförande	20
6.	Resultatredovisning och tolkning.....	21
6.1	En arbetsmiljö som förutsätter god inläring	21
6.2	Praktiskt arbete i salongen	25
7.	Sammanfattning	37
8.	Kritisk granskning	38
9.	Diskussion	40
	Källhänvisning	41
	Bilagor	

1. Inledning

I mitt examensarbete har jag valt att göra en utvärdering om Optimas nya kosmetologsalong ur studerandes inlärningssynvinkel. Jag har jobbat på Optimas kosmetologavdelning som kosmetologlärare i flera år. Tidigare hade vi en salong som var belägen längst bak i skolan. Vår salong hade ingen synlighet för de andra studerande därför hade våra kunder väldigt svårt att hitta dit och med tanke på alla äldre kunder som hade svårt att ta sig fram var detta ett problem. Som tur fick vi veta våren 2013 att vår avdelning var en av de lyckligt lottade som skulle få flytta till den nya byggnaden som Optima lät bygga ut, och att vi skulle få flytta in till hösten 2014. Planeringen kom igång och jag fick tillsammans med mina kolleger vara med och planera den nya salongen. Det var många långa möten med arkitekten och de andra inblandade för att bestämma oss hur rumsindelningen skulle vara för en optimal salong. I februari 2014 fick jag besöka vår nya salong för första gången, då bestod den bara av betongklumpar och det var svårt att föreställa sig hur det skulle börja se ut. Tidigare hade vi endast planerat hur rumsplaneringen i salongen skulle vara, men nu fick vi också börja fundera på färger och inredning.

I samband med flytten gjorde vi också andra förändringar. Vi hade länge drömt om ett nytt kassasystem där kunder kan boka in sig på behandling online samt att studerande kan se dagens program när de loggar in med sina användarnamn och lösenord. Med detta examensarbete vill jag nu genom att intervjua studerande undersöka ifall att de upplever att salongen stöder deras inlärning och är passande för just det arbete som skall göras där eller om det finns något man kunde åtgärda med enkla medel för att få vardagen att fungera bättre i salongen.

Syftet med denna studie är att utvärdera Optimas nya undervisningssalong ur studerandes inlärningssynvinkel, för att kunna förbättra verksamheten. Samt att ta reda på om salongens fysiska miljö bidrar till goda arbets- och inlärningsmöjligheter för studerande. Studien är till nytta för studeranden, organisationen, andra utbildningsaktörer samt salongens kunder.

2. Syfte och forskningsfrågor

Syftet med denna studie är att utvärdera Optimas nya undervisningssalong ur studerandes inlärningssynvinkel, för att kunna förbättra verksamheten. Samt att ta reda på om salongens fysiska miljö bidrar till goda arbets- och inlärningsmöjligheter för studerande. Studien är till nytta för studeranden, organisationen, andra utbildningsaktörer samt salongens kunder.

Forskningsfrågor som ställs är:

1. Har studerande en arbetsmiljö som förutsätter god inlärning?
2. Hur upplever studerande att den nya salongen fungerar i arbetet?

3. Teoretisk grund

I den teoretiska grunden kommer respondenten att skriva om relevanta grunder för att skapa en så bra inblick som möjligt i Optimas verksamhet, Optimas kosmetologsalong, andra stadiets studerande, inlärningsmetoder samt den finska kosmetologutbildningen i Finland. Respondenten kommer också att skriva om den fysiska arbetsmiljön inom skönhetsbranschen där respondenten valt att ta upp ergonomi, ljud, färger, temperatur samt verktyg.

3.1 Utbildningsorganisationen Optima

Optima är en samkommun på andra stadiet med utbildningar inom teknik och service. Optimas största verksamhet finns i Jakobstad men har också verksamhet i övriga svensk Finland inom special pedagogiken. Optima erbjuder yrkesutbildning för unga och vuxna, ansvarar för specialyrkesutbildningen i svensk Finland samt ordnar olika utbildningar och kurser för företag. Optima har för sjunde året i rad rankats som bästa yrkes utbildare av undervisnings och kulturministeriet. Framgången är ett resultat av engagerad personal, motiverade studerande och samarbete med yrkeslivet. Optima engagerar också arbetslivet i yrkesutbildningen och har samlat ihop ett så kallat Yrkesteam som träffas med lärarna inom branschen, några studerande och de utvalda från arbetslivet och diskuterar om utbildningens tyngdpunkter och förutsättningar för en bra yrkesutbildning och ett kunnande inom branschen när man slutfört sina studier (Optimaedu, 2016).

Optimas utbildningar är svenskspråkiga med undantag för en finskspråkig linje inom service branschen samt delar av vuxen utbildningen. Optima har sammanlagt 1100 ungdomar som studerar inom ungdomsutbildningen. Vuxenutbildningen har ca 300 läroavtalsstuderande per år, 60 studerande inom tilläggsutbildningen, 100 personer inom arbetskraftspolitiska utbildningen samt omkring 3000 personer som deltar i kursverksamheter. Optima sysselsätter ca 260 personer. Optimas verksamhet har sedan år 2013 styrts av ett ledningssystem enligt kvalitets standarden ISO9000 (Optimaedu, 2016).

Studierande på andra stadiet

Enligt uppgifter från statistikcentralen från skolstarten på hösten 2014 påbörjade 120 700 studerande en yrkesutbildning. Av dessa studerande började 48 700 en läroplansbaserad utbildning för unga, 34 500 påbörjade yrkesutbildning som förbereder för fristående yrkesexamen och 37 900 påbörjade yrkesinriktad tilläggsutbildning. För att söka in till yrkesutbildning skall man ha avlagt grundskolan (Tilastokeskus, 2016).

När man avlagt en grundexamen har man en grundläggande yrkesskicklighet inom branschen och yrkeskompetens i den mån som behövs för att klara sig i arbetslivet. En examen inom grundläggande yrkesutbildning omfattar 120 studieveckor och studietiden är tre år, man kan få förkortat studietiden med eventuell arbetserfarenhet eller tidigare studier (Utbildningsministeriet, 2016).

3.2 Finlands kosmetologutbildning

En kosmetolog är kunnig på hudvård, vägledning i hudvård, massage och makeup. Som kosmetolog bör man kunna planera, genomföra och marknadsföra tjänster till sina kunder (Halsas-Lehto, A. Härkönen, A. Raivio, T, 2002. s 8).

Studierna inom skönhetsbranschen för att bli kosmetolog tar ca 3år. En kosmetolog gör behandlingar på ansikte, kropp, fötter och händer. En stor del av kosmetologens arbete görs manuellt med undantag för maskinella behandlingar. Vid sidan av behandlingar erbjuder kosmetologen också vägledning inom hudvård och hälsa, produktrådgivning, makeup och att hitta sin egen stil. (Suomenkosmetologikoulu, 2016, Halsas-Lehto, A. Härkönen, A. Raivio, T, 2002. s 8)

Man bör ha förståelse för hur människans kropp fungerar samt hur de behandlingar man utför påverkar kroppen. Eftersom att man även lär sig maskiner inom utbildningen så bör man också förstå sig på hur el fungerar och annan teknisk information om maskiner för att inte utsätta kunder för risker under behandlingen. Som kosmetolog behöver man också känna till aseptiska metoder, hygien, människans anatomi och fysiologi, hudens uppbyggnad och funktion samt hudens sjukdomar. Som kosmetolog skall man känna till råämnen som används inom hudvård och makeup. Man bör också kunna känna igen

kontraindikationer som utgör fara för behandling samt kunna vägleda kunder vidare till läkare eller annan professionell hjälp om så behövs (Suomen kosmetologikoulu, 2016).

Den första kosmetologskolan grundades 1933 av fru Margit Grönroos som hade fått sin utbildning från Sverige och Frankrike. Till att börja med hette kosmetologskolan Académie scientifique de beauté, men ändrades senare till Finlands kosmetologakademie. Fru Grönroos donerade skolan till Finlands kosmetologförening 1959. Skolan började höra till utbildningsministeriets utbildningar och läroplanen från skolan har varit grunden för Finlands kosmetologutbildning. Kosmetologutbildningarna i Finland skall vara godkända av Finlands kosmetolog förening. När man examineras kan man då välja att gå med i föreningen som ordinarie medlem och kan då kalla sig för sky-kosmetolog. Med den benämningen hoppas man på att få garanterat kosmetologernas yrkeskunskap så att kunderna kan känna sig trygga när de besöker en sky-kosmetolog (Suomen kosmetologikoulu 2016, Nuotio U, 2012. s35-36)

Kosmetologens arbete är omväxlande och mångsidigt. Man kan välja att utöva yrket som egen företagare eller anställd på salong. Man kan välja att ha en egen mottagning, jobba med hembesök, på vårdhem eller sjukhus. Vanligt är också att kosmetologer arbetar tillsammans med frisörer på salong. Man kan som kosmetolog även arbeta på span, apotek, kryssningsfartyg, kosmetikaproduktion, kosmetika import eller annan marknadsföring inom kosmetika. Man kan också arbeta med försäljning, promotion, skolning eller undervisning. Tack vare den mångsidiga utbildningen har även kosmetologer lätt att få arbete utomlands (Halsas-Lehto, A. Härkönen, A. Raivio, T, 2002. s 9).

3.3 Optimas övnings och undervisningssalong

När Optima byggde en ny avdelning till skolan fick Optimas kosmetologssalong en ny övnings och undervisningssalong. Salongen ligger i nya i-delen och är en del av övriga undervisningsutrymmen. Salongen omfattar en reception, butik, lärarrum, desinficerings rum, omklädningsrum och wc/dusch för kunder, fotvårds rum, behandlings rum, spa rum, förråd, produktlager samt städskrub. Salongen används som mottagningssalong, övningsssalong samt teoriklassrum. I den stora delen finns 8 st. bänkar som används till de flesta behandlingar, vid sidan av stora rummet finns 4st makeup bord och vid änden av rummet finns stora mobila bord och stolar för 18st. studerande samt en cleavertouch, som

är den nya ”gröna tavlan”. Med cleavertouchen kan man skriva som vanligt på tavla, surfa på nätet, visa film via nätet och visa filer antingen via dator eller via usb-sticka. I fotvårdsrummet finns 3 st. bänkar som används endast till fotvård och i spa rummet finns en nausicaa spa-bädd, ett badkar och en mobil massagebänk. Tanken med den nya salongen var att den skulle vara lättillgänglig för kunder och att den också skulle vara mera i centrum för att locka även skolans egna studerande till butiken. Butiken som säljer hudvårdsmärken så som Exuviance, Bernard Cassiere, Pevonia, Elf har öppet alltid när salongen är öppen. Salongen kan ta emot ca 10 personer samtidigt (beroende på kundernas behandlingsval) och i salongen är det studerande som utövar kosmetologyrket (J. Sundvik, personlig kommunikation, 17.11. 2016).

I salongen finns alltid en ansvarig lärare och en handledare som handleder under kundbetjäningstillfällena. Man kan boka tider till salongen via telefon, mejl eller via bokningssystem på internet. Salongen har för det mesta öppet tisdagar och torsdagar lite beroende på vilka studerandeklasser som har kurser. Beroende på grupperna varierar även behandlingsutbudet i salongen men strävar till att erbjuda de vanligaste behandlingarna så som ansiktsbehandlingar, djupansiktsbehandlingar, massage, handvård, fotvård, färgningar av fransar och bryn, hårborttagning, makeup samt kroppsbehandlingar (J. Sundvik, personlig kommunikation, 17.11. 2016).

Salongen har bra med kunder och är oftast fullbokad några veckor framåt. Kundgruppen är varierad men mycket medelålders damer, äldre damer och män samt ungdomar. Eftersom salongen kan ta emot grupper på ca 10 personer så är den väldigt populär bland företag och andra grupper (J. Sundvik, personlig kommunikation, 17.11. 2016).

Studerande börjar sina salongsdagar halv 11 och går tillsammans med lärare igenom arbetsdagen och hur den är uppbyggd. Alla bokade kunder har blivit uppdelade på studerande och det vanliga är att man har 2-3 kunder per dag. Man kan även ha andra uppgifter än kunder t.ex. att man jobbar i receptionen och tar emot kunderna, ber dem fylla i kunduppgifter som behövs under behandlingen samt ser till att kunden har det bra tills den egna behandlaren kommer och tar emot kunden, man har även hand om butiken och hjälper till ifall att någon kund behöver hjälp där samt tar betalt av alla kunder efter behandling. Man kan även ha skölj tur, vilket betyder att man jobbar i desinficeringsrummet, diskar undan alla kärl och använder rätt metoder för att desinficera och sterilisera verktyg under hela kvällen så de finns tillhands för de som gör behandlingar. Arbetsdagen är slut när alla kunder har gått hem, salongen är städad och tvätten samt soporna blivit förda. Detta är cirka 18 tiden på kvällen. I slutet hoppas man även att man får tid för lite

reflektion över dagen, att studerande får tänka till hur dagen gick, kanske dela med sig om något de upplevt osv. Detta är väldigt viktigt för studerandes inläring och motivation (J. Sundvik, personlig kommunikation, 17.11. 2016).

3.4 Fysisk arbetsmiljö

Den fysiska arbetsmiljön är viktig på arbetsplatsen. Med arbetsmiljön menas allt som man under dagen möter på arbetsplatsen. Det kan handla om belysning, ergonomiskt riktiga arbetsställningar osv. De punkter som är extra viktiga är att luften vi andas in är ren, att man handskas rätt med t.ex. farliga ämnen, att vi använder säker och rätt utrustning och att vi ser och hör bra (Englund, Sandberg, Sundström, 2009 s. 8)

3.4.1 Ergonomi inom skönhetsbranschen

För att yrkesutövningen skall fungera på rätt sätt måste ett ergonomiskt arbetssätt och fungerande arbetsmiljö utarbetas. På en bra uttänkt arbetsplats flyter arbetet på bra och man får fint resultat. Samtidigt påverkas också egen hälsa, trivsel på arbetet och att man orkar arbeta bättre. Kosmetologens arbete är fysiskt tungt och det är viktigt att alla arbetsytor och verktyg är noga planerade för att arbetet skall gå så smidigt som möjligt. Skönhetsbranschen är en bred bransch som innefattar många olika arbetsverktyg och det är viktigt att man har rätt verktyg eller maskin för jobbet som skall utföras. Det är även viktigt att det finns rum för att byta arbetsställning under behandlingstiden. Arbetsolyckor händer väldigt sällan men arbetsrelaterade sjukdomar, allergier, förslitningar, ryggproblem samt psykiska problem är vanligt inom branschen. För att minska risker på arbetsbelastning krävs god planering av bokningar. Man bör inte boka flera tyngre behandlingar på en dag, t.ex. fransförlängning kräver noggrannhet och belastar ensidigt handens muskler och leder. (Halsas-Lehto, A. Härkönen, A. Rainio, T, 2002. s 29, Kipinä 2014)

Arbetets fysiska belastning är allt arbete som innefattar muskelarbete. Muskelarbete belastar muskler, leder samt andnings och cirkulations organ. Andra fysiska aspekter som försvårar arbetet kan vara; svåra och tunga arbetsställningar, långa repetitioner av mekaniska rörelser, dåliga instrument, inredning som inte är genomtänkt, fel ergonomi, fel

temperatur i arbetsrummet, dålig belysning, buller (Halsas-Lehto, A. Härkönen, A. Raivio, T, 2002. s28-29).

Att tänka på de fysiska aspekterna är viktigt före man bygger upp ett företag och man bör komma ihåg att tänka ergonomiskt. Dåliga arbetsrum kan nog ändras på i efterhand med små medel. Dessutom kan man lätta på de fysiska belastningarna genom; stretchning, avslappning, pauser i arbetet, variation av arbetet och fungerande social växelverkan (Halsas-Lehto, A. Härkönen, A. Raivio, T, 2002. s28-29).

En ergonomisk arbetspunkt skall vara tillräckligt rymlig för att man skall kunna byta ställning under behandlingstiden. Att redan i undervisningen lära ut hur man har bra arbetshållning är viktigt, därför är det bra att lära ut rätt arbetssätt till olika arbetsmoment. I en bra grundposition har man huvudet i mittläge, ryggraden är rak när man ser bakifrån, axlarna är nere, armarna hålls nära kroppen, handlederna är raka och vikten fördelas jämt på båda benen (Halsas-Lehto, A. Härkönen, A. Raivio, T, 2002. s29).

3.4.2 Ljud och buller

Ljud uppstår av en vågrörelse som genom en ljudkälla sätter de närmaste partiklarna i rörelse (kan vara gas, vätska eller fast form). Slår man ett slag på ett tomt fat med en klubba så gör vibrationen från slaget att luftpartiklarna kommer i rörelse. Ljudet sprids sedan som ”ringar på vattnet”. Ljudet har två egenskaper, frekvens och ljudnivå. Frekvens anges i hertz (Hz) och det är antalet svängningar per sekund. Toner som har låg frekvens är mörka och toner medan hög frekventa toner är ljusa. Människans tal ligger mellan 100 och 8000 Hz. Ljudnivån mäts i decibel med vägningsfilter A, dB(A). A betyder att mätinstrumentet som används motsvarar på bästa sätt hörselintrycket (Jakobsson, R, 2014 s195).

Buller är det man kallar för icke önskvärt ljud. Det kan vara starka ljud av tung lastbilstrafik som stör arbetsplatsen intill. Men det kan också vara en fluga som surrar när man ligger i sängen och skall försöka sova. Någon kan tycka att buller är en viss typ av musik när man försöker arbeta medan andra kan tycka att musiken är stimulerande. Människans möjligheter att avskärma sig från buller i vardagen och på arbetet är ofta små. Därför ökar det av behov av pauser i arbetet och helger och semestrar kan anses vara nödvändigt bara för att byta ljudmiljö. Utsätts man för kraftigt buller kan detta ge upphov till mer eller mindre permanenta öronsusningar och ringningar samt andra symptom som

Ljudöverkänslighet och ljudförvrängning. Exponeras man långvarigt för buller med ljudnivå som överstiger 85 dB(A) medför risk för hörselskada. Vissa lösningsmedel och metaller kan påskynda eller förvärra hörselskadan. Vibrationer kan också verka negativt på en hörselskada. Lider man av måttlig hörselnedsättning kan det vara svårt att samtala med en annan person. Särskilt störande kan det vara om någon annan talar i bakgrunden eller det finns andra ljud i bakgrunden. Andra skador eller störningar man kan få utav buller är: dubbelhörande, tillfällig eller permanent hörselnedsättning, störd tal uppfattning, höjt röstläge, försämrad inlärningsförmåga, försämrad koncentration, irritation och obehag, sömn och insomningsproblem, blodtryckförändring (Englund, Sandberg, Sundström, 2009 s. 32, Jakobsson, 2014 s 197-198)

Gränsvärden vad man får utsättas för dagligen är 85 dB och maximal A-vägd ljudtrycksnivå är 115 dB. Upplever man att arbetsplatsen har hög ljudnivå kan man försöka åtgärda detta genom att t.ex. byta arbetsmaskiner, byta arbetsutrustning, använda en inbyggd bullerkälla, sätta upp absorbenter och avskärmningar samt åtgärda stomljud, ljudisolerad hytt, information till de som vistas i utrymmet och skapa ordentlig vila mellan arbetsuppgifterna som skapar buller (Jakobsson, 2014 s 204).

3.4.3 Ljus och belysning

Belysning i inomhusmiljöer kan variera mycket både vad gäller kvantitet och kvalitet. Det naturliga dagsljuset är oftast att föredra också på arbetsplatser. Även fast dagsljuset upplevs som det mest behagliga kan det också ställa till med problem. Framförallt direkt solljus. Det finns flera olika sätt att handskas med eventuella dagsljusproblem som yttre och inre solljusavskärmningar, tonade rutor osv. (Fridell Antel 2006 s. 205)

I normala fall skall det alltid finnas dagsljus och möjlighet till utblick i utrymmen där personer vistas längre tid. Dagsljuset stimulerar människan, styr vår dags- och års- rytm samt berättar för oss om det är natt eller dag. Man bör undvika stora ljus mot söder, eftersom att de kan orsaka problem med både värme och bländning. Man kan avskärma ljuset med hjälp av persienner eller markiser (Jakobsson, R, 2014 s 172-173).

Bra belysning är viktigt för att man skall kunna utföra sitt arbete och uppfatta omgivningen på rätt sätt. Dålig belysning kan ge upphov till huvudvärk och besvär med ögonen. Om man vistas i ett rum som är dåligt belyst och saknar dagsljus stiger halten av hormonet melatonin i kroppen vilket gör att man blir sömning (Jakobsson, R, 2014 s183).

Belysningen är bra när den ger tillräckligt med ljus för arbetsuppgiften, fördelar ljuset i rummet och i synfältet på ett optimalt sätt. Man skall kunna reglera belysningen. Ju större krav man har på arbetet man utför och ifall att det finns risker med arbetet desto större belysningsstyrka behövs. När man planerar allmän belysning för arbetsplatsen är det viktigt med val av armatur. Armaturen skall gärna vara konstruerad för både indirekt och direkt ljus för att luminansfördelningen i rummet skall bli behagligt. Det får absolut inte finnas flimmer i en arbetsplatsbelysning. Platsbelysning kan användas för att komplettera allmänbelysning. När man väljer platsbelysning skall man sträva efter balans mellan den allmänna belysningen och platsbelysningen vilket ger större utrymme för individuella behov och önskemål. Platsbelysning som blivit fel riktat kan försämra synen på t.ex. en bildskärm. (Jakobsson, R, 2014 s187-188).

Goda ljusförhållanden är en förutsättning för att man skall kunna prestera med ett gott arbete, speciellt för äldre människor. Det har gjorts en studie i skolmiljö om ljusets betydelse för hälsa och prestation, där följde man med två klasser i ett helt skolar där den ena klassen var i ett rum med fönster och den andra i ett rum helt utan fönster. Tillgången till dagsljus påverkade barnens hormonbalans vilket sedan hade påverkan på barnens sociala beteende och koncentrationsförmåga liksom på kroppstillväxten och sjukfrånvaron. Barnen i klassrummet utan fönster hade en senare uppgång av aktivitetshormon som normalt går upp för oss nordbor i februari-mars. Att under en längre tid vistas i en lokal utan fönster eller långt ifrån dagsljus är inte endast otrevligt utan också direkt ohälsosamt. Ändå är det vanligt med arbetsmiljöer utan direkt solljus (Fridell Antel.2006. sid 205-207).

3.4.3 Luft och temperatur

Ett rum eller en lokal där man utför arbete skall ha lämplig temperatur. Det får inte vara för kallt eller för varmt och man skall ta i beaktande så att det inte blir för stora temperatur skillnader mellan rummen eller att det inte får vara dragigt. En fungerande ventilation kan vara bra för att skapa en jämn temperatur inomhus. Man bör även anpassa temperaturen till vad som görs i rummet, har man ett lätt arbete bör temperaturen vara varmare än om man gör ett tungt och mera rörligt arbete. Normal temperatur i ett arbetsrum på vintern är 20-24 °C och sommartid 20-26°C. Har man ett mera rörligt arbete så är 14-15°C passande. Vid

högre temperatur blir man också mera ineffektiv och slö (Jakobsson, R. 2014. s177,178, Englund, Sandberg, Sundström, 2009. s.28)

Allmänventilation behövs i en arbetslokal för att få in utomhusluft och skapa jämnt klimat och för att få bort överskottsvärme, fukt, gaser osv. Krav på ventilationssystem i lokaler skall luftflödet vara tillräckligt, uteluften skall tillföras utan att skapa drag eller temperaturproblem, tilluften skall vara tillräckligt ren och ventilationen skall vara effektiv. *Process ventilation* fångar föroreningar direkt när de uppstår vid källan. Detta gör att föroreningens spridning minskas. Förmågan att fånga upp föroreningen har stor betydelse för halten av luftförorening i luften. När det handlar om mindre farliga ämnen kan punktutsug användas. Viktigt är att den är placerad så att föroreningen åker in i utsuget direkt och inte når inomhusluften. Inom skönhetsbranschen kan denna användas vid olika typer av nagel förlängningar eller gel lackning (Jakobsson, R.2014. s178, Halsas-Lehto, A. Härkönen, A. Raivio, T, 2002 s.105, Arbetsmiljöverket 17.11.2016).

3.4.4 Verktyg och produkter

Att använda rätta verktyg är viktigt för att få ett bra arbetsresultat. Det är viktigt att hålla verktygen rena och att sköta om verktygen regelbundet. Under behandlingen kan finnas risk för att verktygen kommer i kontakt med söndrig hud eller blod därför är desinfektion och vid behov sterilisering nödvändigt. När man skaffar verktyg är det viktigt att lägga märke till verktygens kvalitet. Bra kvalitets verktyg är oftast dyrare men de håller oftast längre och är behagligare att använda. (Halsas-Lehto, A. Härkönen, A. Raivio, T, 2002. s 82, 126)

Kosmetologen är sakkunnig gällande sina produkter och kan planera samt rekommendera produkter och behandlingar för sin kund. Kosmetologen bör ha en bred kunskap om produkternas användning och innehåll för att kunna utföra behandlingar med god kvalitet samt kunna veta hur produkten reagerar på kundens hy. Kosmetologen skall alltid ta i beaktande kundens utgångsläge innan man rekommenderar hudvårdsprodukter eller behandlingar. Det hör till kosmetologens yrkesskicklighet och etik att man inte försöker sälja produkter till kunden som kunden inte behöver eller som kan vara farligt för kundens hälsa. Kosmetologen skall känna till lagar och förordnande om kosmetiska produkter samt

var man kan leta upp sådan information. Med val av produkter och metoder kan kosmetologen minska på hur mycket produktens framställning, användning och förpackning påverkar naturen. Kosmetika är menat för att ytligt kunna rengöra, ändra utseende, förebygga dålig lukt, och skydda hudens olika delar. Kosmetiska produkter får ej innehålla läkemedel, bekämpningsmedel eller organiska emulgeringsmedel. Den som säljer eller använder produkterna ansvarar för att produkterna är märkta på rätt sätt. På produkten skall det alltid finnas information om: hur man använder produkten och var, hur mycket innehåll det finns i produkten, INCI-lista, tillverkarens namn, företagsnamn samt adress, produktionsnummer, förvaringsanvisningar och produktionsdatum (Halsas-Lehto, Härkönen, Raivo s.8,12,14-16)

I läroplanen för skönhetsbranschen, kosmetolog står det att man i hudvården för ansiktet bör man kunna berätta om olika typer av produkter för kunden samt ha kunskap i att använda sig utav minst 2 serier i behandling. Man bör man känna till och kunna använda 2 olika hudvårdsserier för både fötter och händer och kunna berätta om hudvårdsserier och använda sig utav minst 2 serier i behandling (Verksamhetsplan kosmetolog 2014).

3.4.5 Färger och färgers påverkan

Att skapa en god färgmiljö kräver mycket kunskap och en konstnärlig fingertoppskänsla. En självklar förutsättning för färger och för vårt seende är ljuset. Färg och ljus är båda viktiga aspekter för arkitekturen. När man väljer färger för ett rum skall man inte bara tänka på väggfärgen, det är viktigt att även tänka på golvfärgen som är den största och mest belysta färgytan i rummet. Golvet färg påverkar både ljusfärgen och väggfärgen. Har man golv i varma färger kan ljusfärgen värma hela rummet medan ett golv med stark kulör kan ge synliga återspeglningar på väggar och tak. Människans öga reagerar på kontraster och en yta som skiljer sig från andra får alltid mera uppmärksamhet, en fondvägg kan förvandlas till ett blickfång och om den är starkt belyst kan den ge sin färgprägel till hela rummet. Även taket har stor betydelse för rummets färger. Vitt tak ger rum för mera ljusreflektion och kan minska kontrasterna genom sin återspeglingsseffekt. Ett svart tak däremot dämpar reflektionen och kan bidra till mera kontrastrika rum. Rummets form, val av material, färger, placering och dagsljusinsläpp samt den artificiella belysningen är alla viktiga faktorer som påverkar rummet. (Fridell Antel.2006 s.9, 159,161).

Färgsättningen i rummet påverkar inte bara på rumsupplevelsen utan kan också ha andra psykologiska effekter på de människor som vistas i rummet. Man har dessvärre inte kunnat

bevisa många av dessa effekter på ett vetenskapligt accepterat sätt. Det finns sedan länge en så kallad *Hue heat*-hypotes som säger att det finns samband mellan kulörtonen i rummet och upplevelsen av värme hos den människa som besöker rummet. På liknande sätt har man då också antagit att färger i rummet kan påverka människans aggressivitet. Det finns studier som visar att människans hjärna aktiveras mera när betraktaren vistas i omgivning som har mycket varierad eller stark och varm färgsättning. Ett rum som har hög visuell komplexitet i form av många starka färger i olika mönster gav upphov till mera stress än ett rum som hade mera neutrala grå färger. Det är rimligt att anta att detta också har en påverkan på människans beteende. Det finns studier där man försökt studera rumsfärgens effekter på beteende på t.ex. en arbetsplats. Vid utförandet av komplicerade mentala uppgifter föredras låg stimulering från yttervärlden (Fridell Antal. 2006 s. 200-203).

Hur vi påverkas av färger är individuellt, en färg kan göra en människa lycklig medan någon annan kan känna starkt obehag. Men det finns vissa bestämda färg associationer man använder sig utav t.ex. den svarta färgen används i västvärlden vid högtidligheter men också vid sorg tillfällen. Vi har en allmän uppfattning om att vissa färger är varma eller kalla, att en del färger är lugnande medan andra är upphetsande. Färger är en integrerad beståndsdel i våra liv genom historien, genom händelser, platser eller människor. Förut när färgpigment var svåra att få tag på använde människor allt de kunde få tag på för att på ett kreativt sätt använda det till färgskapande. När man söker inspiration till färgsättning kan det hjälpa att gå ut i naturen och se vad man har runt omkring sig (Clifton-Mogg, 2002 s 10).

Inom psykologin sägs färgerna ha en stor funktion. Olika färger har olika effekter på oss. Detta har betydelse när vi skall inreda i olika rum och allmänna utrymmen. Här nedan kommer de vanligaste färgerna och deras påverkan på oss.

Röd – påverkar vår energinivå och sägs kunna öka blodtrycket, andningen och hjärnaktiviteten. Kan kännas stressande för en del, men att vistas i ett rött rum när orken inte riktigt räcker till kan ge positiva resultat.

Orange– energigivande och ökar kreativiteten. Om färgen används för mycket kan den ge negativa effekter som lathet, elakhet och beroende.

Gul- skärper intellektet, så i studierum kan det vara en god ide att måla åtminstone en vägg gult. Gult ger ett intryck av aktivitet och fart.

Grön- verkar lugnande. Påverkar humöret och ger det balans, harmoni och hopp. Olika nyanser av grönt kan vara avkopplande att se på.

Blå- sänker blodtrycket och lugnar ner hjärnaktiviteten. Känns svalkande och motverkar mardrömmar.

Lila- förstärker konstnärliga drag. Förknippas med mystik och en gränslöshet.

Brun – associeras med jord och stabilitet. Stimulerar praktisk läggning.

Grå- associerar makt, status men även tveksamhet och olust. Kan ses som diplomatiskt men även som lite stramt, sobert och säkert. (Helweg 2011 s 58-63)

3.5Handledning som inlärningsmetod

Med handledning som metod vill man hjälpa till att stärka yrkesutövarens professionella kompetens för yrkesutövarens målgrupp (studerande, patienter, klienter). Man måste veta vad man gör, varför man gör det och hur man gör det för att handledningen skall fungera. Handledningens huvudform är dialog. En dialog är ett samtal mellan två eller flera personer. Under handledningen bör dialogen vara centrerad på fokuspersonen (den som blir handledd) (Tveitsen (2008) s19-23, s69).

Inom yrkesutbildning har man i årtal använt handledning som metod och den härstammar från mästare-lärlings tiden. Lärlingen lärde sig kunskapen av att vara tillsammans med den arbetande mästaren. Mycket av kunskapen var tyst eller underförstådd men lärlingen lärde sig genom att se hur mästaren arbetade och genom att sedan själv arbeta efter mästarens instruktioner, råd och kommentarer. Den tysta kunskapen eller tyst kompetens är ett begrepp som används som refererar till föreställningar om verkligheten, till värderingar, känslor, attityder och färdigheter. Också idag ser yrkeslärandet lite ut som mästare-lärlings sättet även fast vi idag också håller teoretiskt lärande som en viktig del av undervisningen (Tveitsen 2008 s30, Lauvås, Handal (2001) s 105-106)

Reflektion är även en stor del av handledningen och betyder att man återspeglar och betraktar, tänker i begrepp och kan analysera och sätta ihop påståenden och resonemang samt tänka igenom och kunna se med ett kritiskt öga på vad man gör. Man kan tänka reflektion som en erfarenhet man varit med om som man efteråt tänker igenom och

analyserar. Det är viktigt under en handling att man reflekterar före, under och efter arbetet.Handledning i samband med reflektion kan sätta grund för en djupare reflektion och bör som mål att visa samband med teori och praktik. Att kunde se sambandet mellan teori och praktik är viktigt inom funktionsorienterade ämnen och professioner (Tveitsen (2008) s 30-31).

3 Tidigare forskning

Respondenten har sökt tidigare forskning på följande platser: Google scholar, diva-portalen, GUPEA och ERIK. Sök orden har varit kosmetolog, beautician, kosmetologi, yrkesutbildning, lärmiljöer, learning enviroment vocational. Respondenten har använt sig utav artiklar från diva-portalen, GUPEA och ERIK.

Plackeń, Könings, Jacquet, Struyven, Libotton, Merriënboer, Engels (2014) har gjort en forskning för IRVJET (International Journal for research in vocational education and training). Syftet med forskningen var att för lärare och lärarutbildare att få en uppfattning om vad som motiverar studerande till att lära sig. De har utvecklat ett instrument PLE (Powerful learning enviroment) för att kunna mäta studerandes syn på motiverande och karakteristisk lärmiljö inom yrkesundervisning. De har tagit reda på om studerandes önskemål på utformningen av deras lärmiljö är i linje med vad som beskrivs i litteraturen som god lärmiljö. I undersökningen som 544 studerande deltagit i har man fått fram att de flesta studerande stöder PLE. När man ser genom de studerandes ögon på lärandet måste lärarna utmana och uppmuntra sina studerande till att ta över lärandet i sina egna händer. Resultaten visar att studerande föredrar utmanande och autentiska inlärnings uppgifter, vill själva reglera lärandet genom problemlösning och få feedback och bedömning för sina arbeten samt se en viss struktur i uppgifterna och känna ett förtroende från läraren.

Arnstad och Gustavsson (2008) på Stockholmsuniversitet har gjort en forskning om hur byggnadselever uppfattar karaktärsutbildningen i skolan och på APU. Syftet med studien var att undersöka elevernas attityd till sitt eget lärande i karaktärsundervisningen, dels på skolan men också ut på APU (Arbetsplatsförlagd utbildning). Informationen samlades in via enkät och slutsatsen var att eleverna anser att APU är en mycket viktig del av deras

utbildning och att eleverna har mycket lättare att motivera sig på arbetsplatsen när det gäller både lärande till yrket och gällande användandet av artefakter (verktyg, skyddsskor, tider osv.) . Resultatet från undersökningen visade även att eleverna blir motiverade av arbetsplatsernas miljö och gemenskap vilket är viktigt för deras lärande och deras kommande yrke.

Bergkvist och Pedersen(2007) har gjort en undersökning om några svenska och norska lärares uppfattning av god lärmiljö. De har intervjuat lärare och undersökningen visar att lärare har ganska samma uppfattning av en god lärmiljö och anser att lärmiljön är av största vikt för all undervisning. Bergkvist och Pedersen anser att trygghet, trivsel, acceptans och gemenskap är nyckelord för den goda lärmiljön. De menar även att lärmiljön är den viktigaste beståndsdel för all undervisning. Flera av de intervjuade nämnde även hur viktigt det är att se till att elevernas intresseområden och att man utgår från olika teman när man planerar undervisningen. Med teman anser man att baka in olika former av undervisningsmetoder och ämnen samtidigt så att allt hänger samman.

Björkfelt (2012) har i sitt examensarbete för Åbo Högskola forskat i Salongs Esthetics utvecklingsmöjligheter. Esthetica är en övningssalong där studerande från Axxels yrkesskola har möjlighet att öva på behandlingar i praktiken. Syftet med studien var att granska Esthetics olika kundsegment för att få större vetenskap för hur man kunde utveckla marknadsföringen och få mera kunder till Esthetics skönhetsalong. I studien har Björkfelt valt ut ett kundsegment som fått delta i en enkätundersökning. Enkätundersökningen visar att Esthetica kunde jobba mera med inredningen i salongen för att få den trivsammare för kunder, de bör även se över kundbetjäningen eftersom att en del av de som svarat i enkäten inte var nöjda med sina behandlingar. En stor del av de som svarat hade också tyckt att Esthetica marknadsförs dåligt och att de inte har någon synlighet alls. Många hade önskat sig specialarrangemang och erbjudanden på e-post. Som slutförande av studien hade Björkfelt ordnat en kundkväll för specialinbjudna gäster, som hade varit välbesökt och hade fått många nöjda kunder.

Beronius (2015) har i sin magister studie forskat i vad nyckeln är till frisöryrkets lärande. Syftet med studien var att få en inblick i personligt uppfattat lärande under utbildningen till yrket frisör, ur en hantverkares perspektiv. Frisörerna i fallstudien var utvalda på grund av deras hantverksskicklighet samt för att belysa erfarenhetslärande inom formell frisörskola och lärlingssystem på salong. Metoden för datainsamlingen var halvstrukturerad intervju.

Beronius kom i sin studie fram till att nyckeln till frisöryrkets lärande handlar om drivkraft, intresse och social kompetens tillsammans med hantverksskicklighet och disciplin. Beroende på utbildningsalternativet fanns det olikheter inom lärandets discipliner och tillhörande lärmiljö. Det som visade sig vara gemensamt för karaktärsdragen som uppkom i samband med studien avseende av frisörernas personliga engagemang för yrkesutveckling var starkt intresse för yrket, välutvecklad socialkompetens, viljan att lära sig frisöryrket och känsla för färg och form. Gemensamt sade alla frisörer att de lärt sig mycket utav sin mästare i salongen och mycket av kunskapen de fått ta del av där var så kallad tyst kunskap, att de sett hur deras mästare gjort sina uppgifter och har anammat deras arbetsätt och gjort det till sitt eget.

Sterwin & Svanström (2016) har i sin magisterstudie forskat om en god lärmiljö, ett ömsesidigt samspel. Syftet med arbetet var att skapa en förståelse för den fysiska lärmiljöns förutsättningar och betydelse i relation till alla elevers möjlighet till lärande och utveckling i skolan. Syftet var även att få kunskap om hur lärmiljön är utformad i skolan med fokus på de anpassningar och förebyggande åtgärder som görs. Studien baseras på intervjuer, som metod används kvalitativ forskningsintervju samt observationer i de fysiska lärmiljöerna. Sterwin och Svanströms resultat visar att elevernas upplevelse av den fysiska lärmiljön är i hög grad individuell, relaterad till kroppen. Informanterna upplever den fysiska miljön genom sina sinnen. Eleverna uttrycker behov av att ha en egen plats och att ljudnivån skall hållas lugn. Det framstår även i resultatet att skolorna medvetet arbetar på att eleverna skall få anpassa fysisk lärmiljö efter deras egna behov. Man utnyttjar skärmar på olika sätt och hörselkåpor finns att användas. Samspelet mellan fysiska lärmiljön, arbetsätt som eftersträvas och att lärmiljöerna anpassas för elevernas behov har stor betydelse för att skapa goda förutsättningar för alla elevers möjlighet till delaktighet, lärande och utveckling.

Olsson & Olsson (2010) har i sitt examensarbete gjort en studie om miljöns förutsättningar för barns lärande. Syftet med undersökningen var att undersöka vilka förutsättningar för barns lärande som ges inom den fysiska miljön hos pedagogisk omsorg samt förskoleverksamhet. Metoder som använts är kvalitativa intervjuer och observationer. Olsson och Olsson har med sin studie kommit fram till att det finns många faktorer som påverkar de förutsättningar som finns inom en verksamhet. Pedagogens påverkan på vad hen anser att är viktigt utformar miljön. Yrkesutbildningens och pedagogens tankar hör ihop och påverkas av vilken grad av yrkesutbildning hen har. Miljön på de möblerade

rummen sänder ut signaler på vad som förväntas hända där, detta är dock ömsesidigt och individen påverkar även miljön.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att Placklé, Könings, Jacquet, Struyven, Libotton, Merriënboer, Engels (2014) har kommit fram till att studerande vill ha utmanande och autentiska inlärnings uppgifter samt att de själva vill kunna reglera lärandet genom problemlösning och få feedback och bedömning utav läraren. Arnstad och Gustavsson (2008) har kommit fram till att studerande blir motiverade av arbetsplatsens miljö och gemenskap vilket är viktigt i det kommande yrket. Bergkvist och Pedersen (2011) menar att lärmiljön är den viktigaste beståndsdel för all undervisning. De anser att trygghet, trivsel, acceptans och gemenskap är grundstenarna för den goda lärmiljön.

I Björkfelts (2012) enkätundersökning kom det fram att kunderna som besöker Esthetica salongen ville ha trivsammare inredning. Kunderna hade även en önskan om bättre kundservice, en del av kunderna hade inte varit nöjda med sina behandlingar. Beronius (2015) säger att nyckeln till frisöryrkets lärande handlar om drivkraft, intresse, social kompetens tillsammans med hantverksskicklighet och disciplin. Beronius (2015) fann likheter mellan de olika studerandekaraktärsdragen och där spelade frisörernas personliga engagemang för yrkesutveckling, starkt intresse för yrket, välutvecklad socialkompetens, viljan att lära sig frisöryrket och känsla för färg och form roll.

Sterwin & Svanström (2016) har kommit fram till att hur eleverna uppfattar fysiska lärmiljön är väldigt individuellt och relaterat till kroppen. Eleverna upplever fysiska miljön genom sina sinnen. Enligt Sterwin & Svanström (2016) arbetar skolorna medvetet på att anpassa elevernas fysiska lärmiljö efter deras egna behov. Olsson & Olsson (2010) menar att pedagogens tankar på vad hen anser att är viktigt utformar miljön. De möblerade rummen sänder ut signaler på vad so förväntas hända där. Detta är även ömsesidigt och individen påverkar även miljön.

5. Metoder

I undersökningen har respondenten valt att använda intervju som datainsamlings metod. Intervjuerna kommer att transkriberas och analyseras med metoden innehållsanalys.

5.1 Halvstrukturerad intervju

Respondenten har valt en halvstrukturerad intervju metod vilket betyder att man har ett fåtal teman man tar upp och kan ha följdfrågor som man använder sig utav för att få igång en bra diskussion. Syftet med en halvstrukturerad intervju som metod är att upptäcka och identifiera egenskaper och väsen om något fenomen. Man vet alltså aldrig i förväg hur hurdana svar man får på frågorna och man kan heller inte avgöra om det är de rätta svaren på frågan. (Patel& Davidson (2003) s 77-79).

Intervjuer är inom den kvalitativa metoden ett av de vanligaste sätten få reda på information. Intervjumetoden passar sig bäst när man vill få reda på hur människor tänker, hur de känner och agerar i olika situationer. För forskaren är intervju också en bra metod när man har möjlighet att integrera med sina respondenter och kunna fråga om känslor och få reda på hur olika människor ser på olika händelseförlopp. Men det betyder inte att intervju som metod skulle vara en oproblematiserad källa till information (Alvehus, J, 2013 s. 80).

Det kan vara bra att spela in intervjun, då behöver man inte anteckna så mycket utan fokusera på frågorna. Man kan utforma färdigt ett utkast innan intervjun med frågeschemat. Att lämna frihet för den som blir intervjuad kan ge mycket information men en viss struktur i intervjun kan vara bra. Man ställer en del frågor men ger också utrymme för respondenten att kunna prata om tankar och frågor som väcks under tiden. Den som intervjuar behöver ha viss färdighet i att formulera sina frågor, kunna specificera samt sondera en del svar som man får. Viktigt är att komma ihåg att göra en pilot intervju innan den riktiga för att se hur frågorna fungerar eller ifall att någon fråga behöver omformuleras (Bell& Waters (2016) s.192-195).

5.2 Innehållsanalys

Innehållsanalys är ett vetenskapligt sätt att analysera dokument. Man använder innehållsanalysen som ett forskningsverktyg där man kan analysera frekvenser, användning av ord eller olika begrepp i dokument där målet är att bedöma vad innebörden och betydelsen är i källan man analyserar. Ett bra tillvägagångssätt när man gör en innehållsanalys är att starta med en forskningsfråga eller problemformulering för att efter det sedan bestämma sig för urvalsstrategi efter att man noterat de enheter man söker efter. (Bell& Waters (2016) s.145-146, Olsson& Sörensen (2007) s.129).

Det finns inga färdiga regler och metoder på hur analysen skall ske. Man arbetar fram resultatet varierat med forskningsproblem och datainsamlingsätt. Man gör en innehållsanalys av materialet man har som skall analyseras. Utgångspunkten när man gör analysen kan vara några intervjuer och sedan måste man kunna göra informationen hanterbar och kunna reducera. Detta är grunden för innehållsanalys (Carlsson (1991) s 60-62).

Avgränsningen i analysen beror på hurdana frågor man ställt till informanterna. Har man ställt frågor där informanten kan svara med väldigt spretiga svar blir avgränsningen bred medan om man ställt specifika frågor blir avgränsningen mera djup. I innehållsanalysen försöker man relatera historisk utveckling, mänskligt beteende och social organisation till ett kommunikationsinnehåll (Olsson& Sörensen s.129).

5.3 Undersökningens praktiska genomförande

Undersökningen genomfördes på 6 stycken kosmetologer varav 4 av dem studerar på Optima för tillfället och 2 stycken fick sin examen 2015. De kosmetologer som fick sin examen 2015 hör till den första gruppen som fick arbeta i den nya salongen och som också studerade så länge kosmetolog avdelningen befann sig i den gamla byggnaden. Respondenten valde denna utdelning av studerande och kosmetologer för att få en större inblick i hur studerande upplevde att arbeta och lära sig i den nya salongen.

Respondenten förberedde en intervjuguide samt ett brev till de studerande/kosmetologer. Respondenten presenterade sig själv, syftet med arbetet och hur intervjun kommer att utföras. Alla studerande/kosmetologer som deltog i intervjun var myndiga. Innan intervjun

gjordes en pilotintervju med en personlig kontakt till respondenten. Några av intervjuguidens frågor bearbetades efter pilotintervjun och gjordes lättare att förstå.

Kosmetologernas intervjuer bokades via meddelanden medan studerandes intervjuer via deras lärare. Intervjuerna med kosmetologer utfördes på ett lugnt café där man kunde prata ostört och intervjuerna med studerandes utfördes i skolan under kvällstid när studerande hade kundbetjäning. För intervjuerna lades inga fasta tider men önskades att diskussionerna åtminstone skulle vara över 30 minuter per studerande. Intervjuerna spelades in på smarttelefon, vilket var en enkel metod och gav respondenten möjlighet att koncentrera sig på intervjun och följdfrågorna. Intervjuerna transkriberades snabbt efter intervjuerna för att det är enklare att göra analys när intervjuerna är i färskt minne. Analysmetoden som användes för de transkriberade intervjuerna är innehållsanalys. Efter att alla intervjuer transkriberats, läste respondenten igenom alla texter och markerade meningar som ger svar på olika temaområden. Sedan försökte respondenten kategorisera svaren enligt olika kategorier. Respondenten sökte efter likheter och samband och väldigt snabbt fick hon ihop det till en helhet.

6. Resultatredovisning och tolkning

I detta kapitel redovisas resultatet av studien. Intervjuerna har analyserats med hjälp av metoden innehållsanalys utgående från de transkriberade intervjuerna, den teoretiska grunden och tidigare forskning. Informanterna är anonyma och nämns som studerande även om en del av informanterna är färdiga kosmetologer men respondenten har valt att kalla alla studerande eftersom att informanterna är anonyma och de svarar om frågor från tiden då de var studerande. Kategorierna i resultatredovisningen har valts ut enligt forskningsfrågorna, resultatet blev två stycken huvudkategorier: En arbetsmiljö som förutsätter god inlärning och praktiska arbetet i den nya salongen. Svaren har analyserats och utgående från svaren delats in i underkategorier, efter svaren kommer eventuella citat som är *kursiva* samt tolkningen av svaren med den teoretiska bakgrunden och tidigare forskning.

6.1 En arbetsmiljö som förutsätter god inlärning

Resultatet i denna kategori är uppdelade i tre mindre kategorier: studier, studiemotivation och metoder, arbetsro och koncentration.

Studier

Respondenten valde att börja intervjun med att diskutera om valet av studieplats samt studiernas framgång. Dessa frågor ställdes för att få en bättre bild av studerande och deras studiemotivation.

De flesta studerande på yrkesutbildning kommer till skolan direkt efter högstadiet. Då väljer man gärna en studieplats som finns nära, så att man inte behöver åka längre bort eller flytta till annan ort för studier.

De studerande som går på yrkesutbildning har fått välja sin inriktning själv vilket ökar motivationen för studierna. En del av informanterna valde kosmetolog på grund av att de var intresserade av skönhet och välmående och tyckte studierna skulle passa dem. En av de studerande visste klart att hon ville bli kosmetolog och en annan av studerande var lite intresserad av smink men intresset för vård av huden och kundkontakten växte under studiernas gång. En av de studerande berättar att hen redan vid studiestarten hade planer på att studera vidare inom branschen.

Studerande nämner att studierna har gått väldigt fort och det har varit roligt. En av studerande tycker att studierna har varit optimala, varav namnet på examensarbetet Optimalt på Optima. En aspekt som kom fram var att studierna var väldigt teori baserade i början och första året gick långsamt men när man kommit igång och lärt sig koppla all information till behandlingarna under kundbetjäningen började studierna bli mer intressanta och gick snabbare.

För de studerande som deltog i studien var nära till hemmet en viktig del i valet av studieplats. Studerande har mera motivation till studierna när de själva valt inriktningen. Studierna kändes tunga och teoribaserade i början men när man förstår kopplingen med teorin och det praktiska arbetet gick studierna bättre. Suomen kosmetologikoulu säger att man bör för att kunna jobba med behandlingar på ansikte, kropp, fötter och händer ha förståelse för hur människans kropp fungerar och hur de behandlingar man utför påverkar huden. Därför är det viktigt att gå igenom teoretiska biten i början för att inte utsätta kunden för risker under behandlingen (Suomen kosmetologikoulu 2016). Men som studerande också säger så förstod man kopplingen mellan det praktiska och det teoretiska stoffet när man väl kom igång med kosmetologarbeten.

Studiemotivation och metoder

När den nya salongen planerades bestämdes även att salongen skulle fungera både som teori klassrum och som salong. I den nya delen av skolan finns väldigt lite vanliga väggar utan de har blivit ersatta med glas och utåt finns stora fönster. Aulan utanför är också möblerad med olika soffgrupper samt ett ”klassrum” mitt i aulan där det finns en cleavertouch och runda bord där man kan sitta och jobba. Studierna har gjorts mera digitalt och studerande använder en egen dator för skoluppgifter. Respondenten valde att fråga de studerande hur denna mer moderna inlärningsstil fungerar.

En av de två aspekter som kom fram var att studeranden tycker att det är väldigt bra att använda datorer och trivs med att få studera fritt. Deras önskemål skulle vara att man kunde göra alla uppgifter på sin dator hemifrån för att man är mera motiverad till att arbeta om man känner att man får ta eget ansvar över arbetet. En annan aspekt som kom fram var att det var väldigt svårt i början att komma igång med datoranvändningen, det var svårt att läsa när man är van att följa med och anteckna på papper men efter ett tag vänjer man sig. Men de har stött på problem med datoranvändningen, plattformen har inte fungerat korrekt och uppgifter har inte blivit inlämnade fast man trott att det gått fram, vilket resulterat i att man blivit underkänd i kursen.

Studerande beskriver även friheten man har när man kan jobba med datorer i de teoretiska studierna. Det kommer tydligt fram att studerande trivs med att kunna byta plats under dagen och att välja att t.ex. sitta och jobba i en skön soffa istället för på hårda stolar.

”När vi har en hel dag med samma lärare i samma ämne blir det så mycket bättre när man kan sitta och jobba var man vill och kan byta arbetsplats under dagen”

Under intervjuerna kom det fram att studerande trivs med att kunna välja när och hur man studerar, de blir motiverade av att få känna frihet i studierna. I studien gjord av Sterwing & Svanström (2016) menar de att studerande har behov av att få ha en egen arbetsplats och en sådan arbetsplats som är anpassad efter deras behov. Man försöker i skolor utnyttja skärmar på olika sätt och hörselkåpor som kan användas om man har svårt för mycket ljud. Samspelet mellan fysiska lärmiljön, arbetssätt som eftersträvas och att lärmiljöerna anpassas för elevernas behov har stor betydelse för att skapa goda förutsättningar för alla elevers möjlighet till delaktighet, lärande och utveckling (Sterwing & Svanström 2016).

Arbetsro och koncentration

Utöver de praktiska studierna har man även traditionella studier på kosmetolog. I den bakre änden av salongen finns bord och stolar för alla studerande samt cleavertouchen där läraren kan visa powerpoint, anteckna på tavla eller visa filmer. Tanken är att flera grupper skall kunna utnyttja salongen samtidigt så att en grupp kan jobba praktiskt medan den andra jobbar teoretiskt. Respondenten tog upp med studerande hur det fungerar.

En aspekt som kommer fram är att det är väldigt svårt att koncentrera sig på studier när man har teori i salongen. Ibland jobbar man tillsammans med den egna gruppen och då upplevs det som att det finns väldigt lite plats, det är svårt att följa med på grund av att man inte ser så bra eller hör så bra ifall att man inte sitter längst fram. En aspekt som också tas upp är att det kan vara svårt att koncentrera sig på studierna i den nya byggnaden när man ser allt genom glasväggen. Har man svårare att koncentrera sig blir det lätt att man tittar ut på de som går förbi eller på vad som görs i klassrummet bredvid. Det nämns även om problematiken när man skall ha praktiska studier i salongen och någon annan klass är i salongen för att jobba praktiskt, då blir det trångt och väldigt hög volym.

Studerande tipsar om att man kunde använda sig utav roomdividers, alltså små mobila väggar man kunde breda ut mellan bänkarna för att få det att kännas lite mera privat. Studerande nämner även kundaspekten, kunderna skulle säkert också känna sig lite tryggare under behandlingen om de fick ett eget litet avskärmat ”rum”. Speciellt när det finns män som kommer på behandling eftersom att majoriteten av de som är på behandling är kvinnor.

Det kommer även upp problematik med de stora glasfönstren eftersom att det från morgon lyser in i salongen och det blir väldigt varmt runt de teoretiska borden samt att det blir svårt att se skärmen på cleavertouchen.

”Salongen är inte så stor och när tvåorna är där och övar behandlingar så sitter man bara en meter ifrån varandra, man stör sig på det och om de pratar mycket. Då skulle man vilja skärma av. I alla fall om det är något viktigt man skall lära sig”

”Ibland känns det lite som att vi är för nära varann. Man pratar på varann. Alla pratar så högt för att man skall höras”

Det kommer väldigt tydligt fram att studerande önskar mera rum för sina studier. Man behöver kunna sitta ner ordentligt och ha sina papper framför sig om man skall kunna studera och koncentrera sig på undervisningen. Det kommer också fram att studerande har svårt att koncentrera sig på grund av ljud som kommer utifrån korridorer och utav andra i klassrummet. Enligt Jakobsson (2014) kan störande ljud uppfattas som buller. För en människa kan ett ljud vara önskvärt medan det för andra människan kan kännas som buller. Människan behöver få avskärma sig från buller. Man kan ta mindre pauser eller om man arbetar kan man behöva ta en kort semester. Det kan vara svårt att samtala med en annan person om det hörs mycket buller i bakgrunden. Valet av att ha mycket fönster i salongen var självklar och det gör att dagsljus strömmar in från alla håll. Enligt Fridell Anter (2006) är goda ljusförhållanden en förutsättning för att man skall kunna prestera ett gott arbete. Dagsljuset påverkar människans hormonbalans som har påverkan på socialt beteende och koncentrationsförmåga. Fridell Anter (2006) nämner även att man oftast upplever dagsljuset som behagligt men det kan även ibland ställa till med problem, då är det framför allt solljuset det handlar om. Man kan handskas med solljuset genom att använda sig utav inre och yttre avskärmningar, tonade rutor osv.

6.2 Praktiska arbetet i den nya salongen

Resultatet i denna kategori handlar om det praktiska arbetet i salongen. Respondenten har valt att dela upp kategorin i mindre kategorier: praktiskt arbete, stora behandlingsrummet, fotvårdsrummet, spa rummet, sköljen, receptionen, butiken och kundbetjäning.

Praktiskt arbete

En stor del av kosmetologutbildningen går ut på praktiska yrkesutövningen som kosmetolog. Studerande arbetar då i salongen på utomstående kunder för att få öva på behandlingar och kundbetjäning. Respondenten har valt att fråga studerande om hur det praktiska arbetet går till, hurudana verktyg studerande arbetar med och hurudana produkter.

Enligt studerande ser en vanlig skoldag på kosmetologavdelningen ut så att de först från morgonen går igenom dagens uppgift teoretiskt på datorn eller tillsammans med läraren, sedan utför man det i praktiken och efter det städar man upp i salongen, diskuterar om vad man har varit med om och så är skoldagen slut. Ofta varvas studerandes kosmetologämnen med gemensamma ämnen men det är nästan alltid några dagar i veckan som innehåller endast branschens specifika ämnen.

Studerande berättar att när de jobbar praktiskt så går det ofta igenom teorin först och sedan övergår man till att öva uppgiften praktiskt, då fungerar den nya salongen utmärkt när man kan göra allt i samma utrymme.

Studerande har fått köpa set med verktyg för fotvård och metall verktyg som används inom ansiktsbehandling (bistorik och pincett). De har även egna penslar till makeup. Men studerande berättar att ingen använder sina egna verktyg för att det finns risk för att man tappar bort dem eller att någon tar dem i misstag. En studerande säger att när man använder sina egna verktyg så har det hänt sig att någon i sköljen rengjort dem fel och att de blivit förstörda.

Tankar om produkterna som används i salongen berättar studerande att de varit nöjda med att man i början av studierna fått arbeta med en ”nybörjar serie” som heter Bernard Cassiere. Enligt studerande är det en lätt serie att lära sig och använda inom ansiktsvården. En studerande nämner att hon inte trivdes med serien utan hade velat att redan i starten på sina studier fått arbeta med en ekologisk serie eftersom att hon anser att det är ekologiskt som kunderna vill ha nu och att det är svårt att stå för en serie som man själv inte skulle använda och inte heller vilja rekommendera till någon.

En annan serie som kommer fram under intervjuerna är serien Pevonia. Här råder meningsskiljaktigheter och hälften av studerande nämner att de har tyckt om serien och har använt den på kunder och egna behandlingar. De andra studerande säger att de aldrig använt produkterna på kunder och att de inte lärt sig serien ordentligt.

Att använda en känd hudvårdsserie gör att det är lättare att sälja produkterna anser en av de studerande. Studerande nämner serien Exuviance som man lär sig när man går på trean. Studerande har upplevt att serien har varit mera avancerad än de tidigare serierna och att man sett resultat på kundens hy direkt. En av de studerade säger att det var som att ta ett nytt steg framåt i hudvården när man började jobba med dessa produkter. Det framkom även att exuviance har haft skolningar i skolan, där man lärt sig mycket nytt om hudvård och skolningarna har varit professionella. Studerande har känt sig mera som kosmetologer

än studerande och man lärt sig mycket fakta om produkter och användningssätt och som plus har man alltid fått en gåva av den som hållit skolningen.

Det är viktigt att använda rätt verktyg för att nå ett bra arbetsresultat. Enligt Halsas-Lehto, Härkönen, Raivio (2002 s. 25) skall alla verktyg efter behandlingen rengöras och desinficeras eller steriliseras beroende på vilka infektionsrisker som verktygen medför samt hurdana sterilisering möjligheter man har. Läroplanen för kosmetolog säger att man bör ha kunskaper att använda minst 2 serier i behandling av ansikte. Man bör även ha kunskap om 2 olika hudvårdsserier för fötter, händer och kroppen (Verksamhetsplan kosmetolog 2014). Studerande tyckte att de olika hudvårdsserierna var bra utspridda på årskurserna och att de kände sig motiverade utav att det blev lite svårare för varje gång.

Under intervjun framkom hur studerandes motivation steg när de fick lära sig flera produkter och kände att produkterna de lärde sig gjorde skillnad på hyn och att de som höll i skolningarna behandlade studerande som professionella yrkesutövare. I studien som Arnstad och Gustavsson (2008) gjort framkom det att studerande blir mera motiverade av studierna när man får använda sig utav rätta artefakter (verktyg, produkter) i rätt miljö. Samt att studerande blir motiverade av gemenskap, vilket är viktigt för studerandes lärande och det kommande yrket.

Stora behandlingsrummet

Bild 1: Stora behandlingsrummet

Bild 2: Stora behandlingsrummet

I stora behandlingsrummet görs de flesta behandlingar. Här tar man emot utomstående kunder för behandling samt utövar behandlingarna på varandra. I andra änden av detta rum finns även bord och stolar för den teoretiska undervisningen. Respondenten har valt att fråga hur detta utrymme fungerar i praktiken och ifall att utrymmet är bra uttänkt för ergonomiskt arbete.

Studerande anser att man har bra med plats att röra sig i stora behandlingsrummet och att det går väldigt bra att arbeta ergonomiskt. Man har plats att röra sig både när man utför ansiktsbehandling som när man gör massage. Bänkarna i stora behandlingsrummet är försedda med motorer vilket gör att du enkelt kan höja och sänka kunden (arbetsställningen). En studerande pointerar även att det är väldigt bra med handfat bakom alla plaster vilket var något som saknades i den tidigare salongen.

Det finns också möjlighet att öva make-up i stora rummet. På väggen mot den gamla sidan finns det 4 stycken make-up bord samt stolar där det ryms 8 stycken studerande par att öva på makeup. Detta fungerar också bra om man är ensamklass i salongen men om någon klass övar makeup och en annan övar på behandlingar på bänkarna blir det väldigt trångt och svårt att koncentrera sig på sin behandling.

Studerande upplever att ljuset i stora behandlingsrummet är bra. Man har fönster åt båda hållen och lampor i taket. Gör man noggrannare arbete finns även lupplampa att användas vid behandlingsbänken för punktbelysning.

En aspekt som kom tydligt fram var att studerande upplever att det är för högt ljud i det stora rummet. Man störs i sitt arbete när det hörs så mycket ljud från lärarrummet, när de t.ex. diskuterar med andra studerande eller med sina kolleger. En annan aspekt som kom upp var att man lätt störs på ljud som kommer från sköljen när andra studiekompisarna har gjort klart sina behandlingar och pratar och skrattar i sköljen. De som studerar just nu nämner också problematiken när det under skoldagen har kundbetjäning och skolans andra studerande är i skolan.

Några studeranden tycker inte att de störs av ljudet när andra har behandling/kund bredvid. En del studerande berättar även att de kan störas av högljudda kunder som ligger bredvid. De stör både koncentrationen samt att man vill att ens kund kan slappna av och inte behöva höra på andras historier under sin behandling. De nämner även att de kan störas av andra som gör behandling ifall man pratar högt eller har någon maskin som låter högt. Men ingen känner av huvudvärk eller andra krämpor som kan orsakas av hög ljudnivå efter en kundbetjänings dag.

”Dörren till salongen är öppen när vi har kundbetjäning och då hörs det in till salongen när de ropar och svär och det känns inte bra när man gör sin behandling på kunden”

Studerandes arbetspunkt är noggrant uttänkt och fungerar bra i arbetet. Enligt Halsas-Lehto, Härkönen, Raivio (2002) måste arbetsmiljön utarbetas så att man kan ha ett ergonomiskt arbetssätt. En ergonomisk arbetspunkt måste även vara uttänkt så att man kan byta arbetsställning under behandlingstiden. Enligt Jakobsson (2014) kan det vara svårt att samtala med en annan person om det är störande ljud i bakgrunden eller om någon annan talar i bakgrunden. Man kan få försämrad koncentration om man utsätts för högt ljud. Det kan vara bra att ta pauser ifrån arbetet eller byta arbetsplatsen en stund.

Fotvårdsrummet

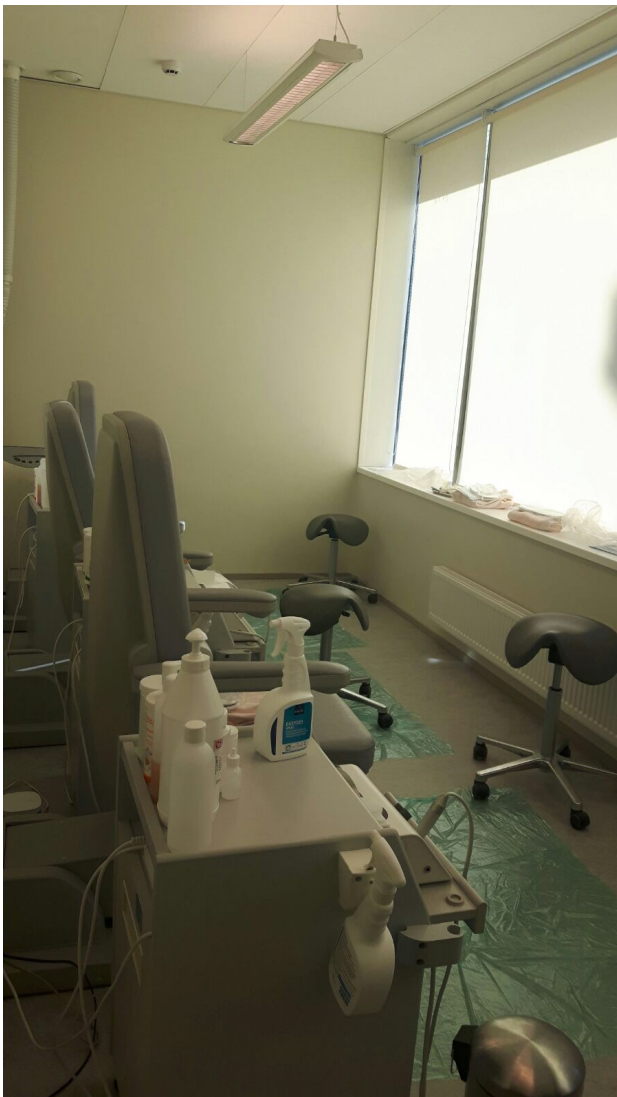

Bild 3 Fotvårdsrummet

Fotvårdsrummet är ett långsmalt rum med tre behandlingsbänkar bredvid varandra samt ett arbetsbord med produkter och fotborr.

I fotvårdsrummet finns plats för tre studerande att arbeta med fotvård samtidigt. Men studerande upplever att man inte ryms in och arbeta när alla platser är fullsatta. Studerande var osäkra på ifall att de kan arbeta ergonomiskt i fotvårdsrummet. En studerande berättade att även fast hon kanske kunde arbeta ergonomiskt så känns det som om det är så trångt att man måste dra ihop sig. De nämner även problematiken med att den som sitter längst in i rummet inte tar sig ut innan de andra blivit klara. Detta blir även ett problem för läraren som skall komma och handleda under behandlingen.

En annan aspekt som kommer upp handlar om temperaturen i rummet. På våren och hösten blir det väldigt varmt. En studerande berättar att man är genomvåt av svett efter en behandling eftersom att man även använder plastförkläde när man jobbar med fotvård.

Studerande upplever att belysningen i rummet är bra, när solen lyser blir det väldigt ljust men de pointerar att de nu finns det markiser på yttersidan som gör att solljuset inte stör längre.

Enligt Jakobsson (2014 s177-178) bör ett rum där man utför arbete ha lämplig temperatur. Har man problem med temperaturen bör det skaffas en lämplig ventilation till rummet. Normal temperatur i arbetsrum är 20-24°C. Kipinä (2014) säger att det alltid måste finnas rum för att kunna byta arbetsställning under behandlingens gång. Man behöver även ha rätt och fungerande arbetsverktyg och maskiner samt passlig temperatur för det man utför.

Spa rummet

Bild 4 Spa rummet

Bild 5 Spa rummet

I salongen finns även ett spa rum där studerande har möjlighet att utföra kroppsbehandlingar på nausica bädd, göra massage på en mobil massage bänk samt blanda olika kur bad i badkaret.

Studerande har inte arbetat så mycket i spa rummet, därför kom det inte så många kommentarer om arbetet i rummet. Men en av studerande nämner också att det var väldigt kallt och sterilt där medan en annan studerande nämner att man kunde se in eftersom att glasfönstren inte var frostade hela vägen. Dessa studerande är inte medvetna om att det redan blivit gjort ändringar i spa rummet, fönstren är frostade och så har studerande från interiörsassistent fixat skåp, målningar på väggar och andra inredningsdetaljer för att mysa till rummet mer.

Studerande upplever att spa rummet har bra luft och det finns ventilation i rummet där man kan välja grader.

Jakobsson (2014 s 177-178) pointerar vikten med att rummen skall ha olika temperatur ifall att man gör olika arbeten där. I spa rummet kan man vrida ner temperaturen när man gör rörligare arbete som massage och vrida upp temperaturen om man gör lugnare arbete. Enligt Fridell Antell (2006 s200-203) kan färgsättningen i rummet påverka inte bara rumsupplevelsen utan också ha psykologiska effekter på människor som vistas i rummet. Det att studerande har tyckt att spa rummet kändes kallt kan ha med *Hue heat-* hypotesen att göra, d.v.s. att det finns samband mellan kulör ton i rummet och upplevelse av värmen hos den människan som besöker rummet. Nu har rummet blivit målat med lite varmare färger för att få en varmare känsla.

Sköljen

Bild 6 Sköljen

I sköljen diskas och steriliseras verktygen. Studerande har även egna lådor att förvara sina egna verktyg i.

Studerande som hade varit med från den gamla salongen till den nya tyckte att sköljen fungerade väldigt bra. De tyckte om att man hade egna skåp där för att förvara sina verktyg och annat. Samt att det var bra med utrymme och bra organiserat. De andra studerande som jobbar där nu tycker att sköljen inte fungerar som den skall men att det beror på att klasserna har blivit lärda att jobba på olika sätt i sköljen. En av studerande nämner att det är tråkigt att komma till skolan på kundbetjädningsdagen eftersom att man får börja med att rengöra verktyg som lämnats i skåpen. Flera av studerande nämner om att det borde finnas tydliga instruktioner hur man går till väga i sköljen så att alla gjorde samma sak, då kan man lita på att verktygen har blivit rengjorda på rätt sätt så att man inte behöver göra det på nytt för säkerhetsskull.

Halsas-Lehto, Härkönen, Raivio (2002) nämner att det är viktigt att verktygen hålls rena eftersom att de kan komma i kontakt med söndrig hud eller blod.

Receptionen och butiken

Bild 7 Butiken

Bild 8 Reception

Under kundbetjäningstillfällen finns möjlighet för studerande att arbeta både i butiken och i receptionen. Den som arbetar i receptionen tar emot kunderna, svarar i telefon och tar emot bokningar. Man hjälper även kunder i butiken som behöver vägledning och råd med produkter.

Studerande är alla ense om att arbetet i receptionen fungerar bra. Receptionen är stor och det är lätt att arbeta ergonomiskt med hjälp av en stå stol. Studerande nämner att kund korten som är till pappers och förvaras i mapparna är väldigt stökiga och kräver tid att ta sig igenom när man söker efter en specifik kund. Några av studeranden nämner datasystemet där kunderna kan boka in sig via nätet, det har fungerat bra och underlättar arbetet för studerande och lärare när man inte behöver göra upp dagens schema för hand. Det kommer även upp problematik gällande bokningssystemet via nätet. Ibland har kunder lyckats boka in en kortare behandling mellan två behandlingar vilket ibland kan ha resulterat i att man inte riktigt hunnit bli klar med sin kund innan nästa sitter och väntar.

Studerande berättar att det var väldigt roligt i början med butiken men har inte på sistone jobbat så mycket där. En av studerande berättar att hon brukar sälja produkter till kunder i samband med behandling och tycker att det är enklast att sälja en produkt för specialvård som t.ex. couper rosa crème. Hon brukar inte sälja smink i butiken eftersom att hon känner att hon saknar kunskap om det och inte vet vad hon skall rekommendera till kunden. En

annan studerande tipsar som att det är väldigt lätt att sälja exuviance produkter om man använder dessa i behandlingen och kan sedan efteråt visa upp produkterna man använt i butiken för kunden. En av studerande nämner att butiken inte blivit till en rutin medan en annan nämner att alla inte vill bli försäljare.

Kipinä (2014) nämner att det är viktigt med en god planering av bokningar för att minska på arbetsbelastning. Bra kunde vara om man kan variera behandlingarna så att man gör olika behandlingar per dag så att man inte belastar en enskild kroppsdel hela dagen. Enligt Halsas-Lehto, Härkönen, Raivio (2002 s.12-13) hör det till i kosmetologens arbetsprocess att betjäna kunden från början till slut. Att man berättar under behandlingens gång vad man gör och vilka produkter man använder samt att man vägleder kunden om hemvårdsrekommendationer och rekommendationer för fortsatt behandling. En naturlig del av vägledningen är att man säljer produkter och rekommenderar behandlingar.

Kundbetjäning

Respondenten valde att fråga om hur kundbetjäningen fungerar i den nya salongen eftersom att det är här som studerande verkligen arbetar i salongen. Under kundbetjäningssdagen är inlärningsmetoden individuell handledning eftersom studerande får handledning efterhand när de arbetar på med sina behandlingar.

En av studerande nämner att hon gärna skulle vilja ha mera handledning. Hon tycker att de har lärt sig bra med baskunskaper men skulle vilja lära sig lite mera avancerade arbetsmetoder under kundbetjäningen när man behärskar grunden. Med avancerade metoder ger hon som exempel att man kunde visa hur man viker handduken snyggt runt kundens huvud. En annan studerande skulle gärna vilja ha mera feedback. Hennes tips skulle vara att lärarna skulle ansvara för att be kunderna att ge feedback till sin behandlare, de kunde få fylla i en blankett eller ge respons till läraren.

I kundbetjäningssituation berättar en av studerande att de gärna frågar studiekompisar om hjälp när de undrar något under behandlingskvällen och får oftast hjälp av dem. Hon nämner även att det är bra när alla sitter bredvid varandra och arbetar för då kan man snabbt utan att någon märker fråga råd av klasskompisen.

Några av studerande nämner att det ibland kan kännas som att de behöver ta en liten paus när de jobbar. Här nämns den 90 minuter långa helkroppsmassagen samt fotvård om man har en kund med mycket förhårdnader.

”I fotvården kan man ibland behöva sträcka på sig lite, kunderna brukar skratta lite åt en och så fortsätter man sin behandling”.

Det nämns även om att kundbetjäningens tider har blivit ändrade efter att studerande lagt in önskemål. Tidigare höll kundbetjäningens dag på från 12 på dagen till 20 på kvällen vilket gjorde att det blev en lång kväll. Nu börjar kundbetjäningen halv 11 och man slutar istället klockan 18. En studerande säger att man nu känner sig mera motiverad och att det var roligt att lärare och beslutsfattare lyssnade på studerande.

När man jobbar med handledning som metod vill man hjälpa till att stärka yrkesutövarens professionella kompetens. En viktig del av handledningen är även reflektion. Man kan tänka reflektion som en erfarenhet man varit med om som man efteråt tänker igenom och analyserar. Det är viktigt att man analyserar före, under och efter arbetet (Tveitsen 2008 s. 19-23, 30-31). Enligt Beronius (2015) lär sig studerande mycket av att ta del av tyst kunskap, man ser hur någon gör och anammar deras arbetssätt och gör det sedan till sitt eget.

Resultatet visar att det är viktigt att studerande känner sig motiverade till sina studier för att nå god inläring. Studerande känner sig motiverade av studierna i den nya salongen på grund av nya arbetsmetoder och mera frihet att påverka sin egen arbetsmiljö. Att känna gemenskap och professionalitet motiverar studerande till att nå sina mål som duktiga yrkesutövare. Studerande upplever att de har en god arbetsmiljö där de kan utöva sitt kommande yrke. Övnings och undervisningssalongen ger studerande goda förutsättningar att arbeta ergonomiskt. I en del av salongens utrymmen finns fortfarande utvecklingspotential.

6.4 Sammanfattning

Syftet med mitt examensarbete var att utvärdera Optimas nya undervisningssalong ur studerandes inlärningssynvinkel, för att kunna förbättra verksamheten. Samt att ta reda på om salongens fysiska miljö bidrar till goda arbets- och inlärningsmöjligheter för studerande. Studien är till nytta för studerande, organisationen, andra utbildningsaktörer samt salongen kunder. Forskningsfrågor som ställdes var:

Har studerande en arbetsmiljö som förutsätter god inläring?

Hur upplever studerande att den nya salongen fungerar i arbetet?

Enligt respondenten verkar alla studerande väldigt nöjda med sina studieval och tycker att studierna på Optima har gått bra och väldigt snabbt. Redan här nämner en studerande hur viktigt den praktiska biten i yrkesundervisningen är för att man skall förstå och lära sig yrket.

Studerande trivs med friare undervisningsmetoder som digital undervisning. Flera av studerande skulle gärna göra en del av uppgifterna hemma medan en del är nöjda med att man får välja sin arbetsplats på skolan när man jobbar med sina uppgifter. Att teknikern fungerar är också viktigt när man skall göra sina uppgifter.

Den stationära undervisningen i salongens ”klassrum” var inte studerande så nöjda med. Det är trångt att sitta och hinner man inte välja en plats längre fram så riskerar man att inte höra under lektionen. Dessutom nämns det om att andra klasser som jobbar i salongen samtidigt med behandlingar stör och man har svårt att koncentrera sig. Studerande har önskemål att när man i större grupp har någon skolning att den skulle utföras i ett större rum, t.ex. auditoriet för att alla ska se och höra.

Praktiska arbetet fungerar bra i den stora delen av behandlingsrummet och man kan jobba ergonomiskt med sina behandlingar. En del störs av ljud både från andra klasser när de jobbar och från högljudda kunder som ligger bredvid, någon form av ”room dividers” önskas. Även nämns andra studerande i skolan som är högljudda i korridoren och som stör stämningen i salongen. Fotvårdsrummet är det rummet studerande känner sig mest missnöjda med. Det är trångt och svårt att ta sig förbi både för studerande, kunder och lärare. Det är svårt att arbeta ergonomiskt och det blir väldigt varmt i rummet. Där kan nog behövas någon form av förändring för att studerande skall ha en bra inlärningsmiljö och

kunna arbeta på ett bra sätt. Produktlagret och förrådet var studerande nöjda med förutom att det blir trångt i förrådet med alla maskiner.

Under kundbetjäningen får studerande utöva sitt yrke under handledning. Studerande nämner redan i början hur studierna var lättare att förstå när man kunde koppla teorin med de praktiska övningarna. Studerande känner sig trygga att arbeta i salongen när man har handledning men en del skulle önska sig mera handledning i form av kompetenshöjning. Studerande reagerar på att det ibland blir för mycket arbetsuppgifter om någon är sjuk och att studerandes behandlingar ibland måste ersättas med en lärare för att få behandlingsdagen att gå ihop.

8 Kritisk granskning

I kritiska granskningen granskar respondenten examensarbetet utgående från Larssons (1994) kriterier om kvalitativa studier. Respondenten har valt att granska arbetet enligt perspektiv medvetenhet, struktur och empirisk förankring.

Enligt Larsson (1994) bör man inom hermeneutik ha en förståelse för delen för att man ska kunna relatera tillbaka till helheten. När vi för första gången läser det som skall tolkas har vi redan då en tanke på vad det betyder, en förförståelse. Förförståelsen ändrar hela tiden under tolkningsprocessen. Det handlar om att avgränsa forskningen så att den blir relevant.

Baserat på Larssons kriterier anser respondenten att studien uppfyller kriterierna. Syftet på arbetet är kort och man förstår vad arbetet går ut på. I den teoretiska grunden får man läsa om Utbildningsorganisationen Optima, Finlands kosmetologutbildning, Optimas undervisningssalong, fysisk arbetsmiljö samt handledning som inlärningsmetod. Dessa skapar en bra helhet med resultatet från intervjuerna. Bilderna i resultatet hjälper också att förstå helheten. Den teoretiska grunden ger en bra grund att stå på innan intervjun men det kom upp flera saker som respondenten gärna hade kunnat tolka tillbaka till. Dock måste man avgränsa arbetet någonstans.

Larsson (1994) menar att ett det kan krävas att resultatet på arbetet har en god struktur. Kravet på god struktur är att det skall vara överskådligt och man skall ha reducerat innehållet. Man skall med arbetet sträva till största möjliga enkelhet.

Enligt respondenten är resultatet överskådligt och respondenten har reducerat resultatet till mera kort och koncist. Däremot håller inte respondenten helt med om att resultatet har god

struktur. Respondenten hade svårt att skilja kategorier och många av kategorierna går väldigt mycket in i varandra och respondenten hade önskat mera struktur. Respondenten anser nu i efterhand att resultatet och tolkningen borde ha varit i olika kategorier eftersom att tolkningen var ganska likadan i de olika kategorierna. Det finns inte alltid en röd tråd i resultatet och respondenten önskar att hon hade haft mera tid att arbeta med resultatet. Anledningen till att resultatet blev så spretigt kan ha att göra med intervjufrågorna. Tanken med frågorna var att ha ett huvudtema med stödfrågor ifall att det behövs. Informanterna var inte så berättande av sig så stödfrågorna användes på alla och intervju svaren blev korta och svåra att tolka till en helhet.

Enligt Larsson (1994) handlar den empiriska förankringen om en överrensstämmelse mellan verklighet och tolkning. Man bör sträva till en entydig relation mellan tolkning och verkligheten så att man endast kommer fram till en enda riktig tolkning.

Respondenten har tänkt mycket på resultatet och tolkningen. De informanter som var med under intervjun har alla varit respondentens studerande och dessa studerande känner till respondenten och känner till att respondenten vet det mesta om undervisningssalongen på Optima. Därav blev resultatet väldigt negativt för att det beskrivande av själva utrymmet lämnade bort när informanterna visste att respondenter har en relation till utrymmet. Istället blev det för informanternas del mera att upplysa om sådant som fungerar eller inte fungerar. Respondenten har försökt att vara neutral under intervjuerna men eventuellt har en del åsikter lyst igenom.

9 Diskussion

I kapitlet diskussion diskuterar respondentent sitt examensarbete samt ger forskningsförslag. I mitt examensarbete valde jag att göra en utvärdering av Optimas nya undervisnings- och övningssalong ur studerandes synvinkel. Jag valde ämnet för att jag hade varit med under planeringsstadiet och flytten och sedan jobbade jag i den nya salongen ett år, så jag såg fram emot att få sitta ner med de studerande som deltog i intervjun för att få höra på deras åsikter och tankar om den nya salongen.

Syftet med mitt examensarbete var att utvärdera Optimas nya undervisningssalong ur elevernas inlärningssynvinkel, för att kunna förbättra verksamheten. Samt att ta reda på om salongens fysiska miljö bidrar till gott arbets- och inlärningsmöjligheter för studerande.

Respondenten tycker att hon har lyckats bra med sitt arbete att utvärdera Optimas nya undervisningssalong ur elevernas inlärningssynvinkel. Forskningen visar att studerande är nöjda med sina studier och lär sig både i praktiska som teoretiska studierna. Studerande har även gett mängder om förslag till förbättring som visar att de är måna om sin studieplats och vill förbättra verksamheten. Respondenten anser att resultatet från studien är överskådligt och det beskriver verksamheten väl ur studerandes syn. Men förstår även att studien skulle ha gett mer genom att intervjua flera studerande och kanske i de lägre årskurserna också.

Respondenten hade i början velat göra en studie i studerandes fysiska och psykiska lärmiljö men förstod snabbt att det inte fanns utrymme för ett så brett ämne. Så som forskningsförslag skulle respondenten ge att forska mera om kosmetologstuderandes fysiska lärmiljö samt även den psykiska lärmiljön. Respondenten har lärt sig mycket när hon gjort denna studie, kanske mest om sig själv men även om att tänka på mitt arbete som lärare genom studerandes ögon. Sådant som respondenten tycker har varit bra i kosmetologsalongen var kanske inte något som de studerande föredrar. Studien har även öppnat ögonen för hur viktigt det är med lärmiljön för att studerande ska nå god inlärning och känna sig motiverade till studier.

Källhänvisning

Alvehus, J. (2013). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*. Stockholm: Liber Ab.

Arbetsmiljöverket. (2009). *Fördjupning och luft och ventilation*. Hämtad 17.11.2016
Från: <https://www.av.se/inomhusmiljo/luft-och-ventilation/fordjupning-om-luft-och-ventilation/>

Arnstad, J. Gustafsson, P (2007). Examensarbete inom utbildningsvetenskap, *Byggelevers syn på olika lärmiljöer*. Lärarhögskolan Stockholm.

Bell, J. Waters, S. (2016). *Introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur ab.

Bergkvist, E. Pedersen R K. (2007). *Den lärande miljön*. Examensarbete inom den humanvetenskapliga institutionen Kalmar.

Bergström, B. (1996) *Att välja färg. Kunskapsöversikt för praktiker inom färgsättning och design*. Stockholm: Byggforskningsområdet.

Carlsson, B. (1991) *Kvalitativa forskningsmetoder*. Sverige: Almqvist& Wiksell förlag AB.

Clifton-Mogg, C (2001) *Färger i inredningen*. Malmö: Egmont Richter AB.

Englund, A. Sandberg, G. Sundström, S. (2009). *Arbetsmiljö och säkerhet*. Stockholm: Liber AB.

Fridell Anter, K. (2006) *Färg ljus rum*. Stockholm: Forskningsrådet Formas.

Halsas-Lehto, A. Härkönen, A. Raivio, T. (2002). *Ihinhoito kauneudenhoitoalalla*. Helsinki: WSOY.

Helweg, T. (2011). *Färglära*. Sverige: Docendo AB.

Jakobsson, R. (2014). *Handbok- bättre arbetsmiljö*. Stockholm: Prevent.

Kipinä,R. (2014) *Sähköinen oppikirja kosmetologin työasennosta*. Examens arbete högre högskolestudier, hyvinvointi teknologian kolutusohjelma Savonia.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/70613/kipina.ritva.pdf?sequence=1>

(hämtad 1.9.2016)

Lauvås, P. Handal, G. (2001) *Handledning och praktisk yrkesteori*. Lund: Studentlitteratur.

Nuotio, U. (2012). *Kerro, kerro kuvastin*. Kustannusosakeyhtiö Keuruu: Otava.

Olsson, J. Olsson, M. (2010) *Miljöns förutsättningar för barns lärande*. Examensarbete lärarutbildningen, Malmö högskola.

Olsson, H. Sörensen, S. (2007) *Forskningsprocessen. Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. Liber: Stockholm.

Opetus ja kulttuuriministeriö (u.å.) *Yrkesutbildningen och hur den utvecklas*. Hämtad 2016-08-24

Från:

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattillinen_koulutus/?lang=sv

Optimaedu (u.å) *Info om optima*. Hämtat 2016-08-14

Från:

<http://www.optimaedu.fi/svenska/info-om-optima/>

Optimaedu (u.å) *Verksamhetsplan kosmetolog*. Hämtad 2016-11-16

Från:

http://www.optimaedu.fi/optima_materiaali/unga/verksamhetsplaner/Branschvis_verksamhetsplan_kosmetolog.pdf

Placklé, I. Könings, K. Jacquet, W. Struyven, K. Libotton, A. van Merriënboer, Jeroen J. Engels, N. (2014) *Students' Preferred Characteristics of Learning Environments in Vocational Secondary Education*. International journal for research in vocational education and training. European research network.

Statistikcentralen (u.å) Hämtad 2016-08-24

Från: http://www.tilastokeskus.fi/index_sv.html

Sterwin, M. Svanström, S. (2016) *En god lärmiljö- ett ömsesidigt samspel*.

Examensarbete inom specialpedagogik, Göteborgs universitet.

Suomen kosmetologikoulu. (2016) *Palveleva ammattikunta*. Hämtad 2016-06-14

Från: <http://suomenkosmetologikoulu.fi/fi/Yleistä/Palveleva%20ammattikunta/>

Tveiten, S. (2010) *Yrkesmässig handledning-mer än ord*. Lund: Studentlitteratur.

BILAGA 1

OPTIMAS KOSMETOLOGSALONG

Intervjuguide

HUVUDTEMA NUMMER 1 BAKGRUNDSFRÅGOR

- Vilken årskurs går du på?
- Varför valde du att börja studera på Optimas kosmetologlinje
- Hur har studierna gått hittills?/Hur tyckte du att studierna gick?

HUVUDTEMA NUMMER 2 INLÄRNING I SALONGEN

- Hur ser en vanlig skoldag ut på kosmetologlinjen?
- Hur jobbar ni teoretiskt/praktiskt?
- Vilka metoder fungerar bra när ni studerar teoretiskt i salongen? Vilka fungerar sämre?
- Finns det metoder som fungerar bra och mindre bra i det praktiska arbetet?
- Hurudana verktyg används i skolan? Hur fungerar dessa?
- Vilka produkter används i skolan, Hurudan skolning har ni fått om dessa, Har ni gått igenom produkternas ingredienser/förpackningar?

HUVUDTEMA NUMMER 3 PRAKTISKA ARBETET I SALONGEN

- Hur fungerar praktiska studierna i salongen?
- Hur fungerar det i de olika utrymmen med behandlingarna de är avsedda till?

- Berätta om dina arbetsuppgifter under kundbetjäningdagen
- Finns det saker som fungerar bra/mindre bra under kundbetjäningdagen?
- Har du någon gång haft ont i kroppen efter en praktisk dag i skolan?
- Brukar du någon gång måsta ta en paus mitt i en behandling för att vila kroppen?
- Kan du prata ostört med din kund under behandling?
- Tycker du att luften i behandlingsrummen är bra? Blir det för varmt/kallt under behandlingen?

BILAGA 2

HEJ,

Jag heter Jenna-Mari Sundvik och håller på att slutföra mina studier till Estenom på Novia i Vasa. Just nu håller jag på att skriva mitt examensarbete där jag gör en utvärdering av den nya salongen på Optimas kosmetologavdelning. Jag var själv med när salongen planerades och när vi flyttade salongen till den nya I-delen, varav intresset för denna utvärdering.

Den som deltar i intervjun får själv bestämma passande tid för när den hålls och hur länge man vill prata. Om det går bra för dig intervjuade så bandas intervjun in men all information från intervjun används endast till detta examensarbete och kommer inte att användas för andra bruk.

Den som deltar i intervjun får vara anonym.

Hoppas att du vill ställa upp på intervjun. Tack på förhand!

Med vänliga hälsningar

Jenna-Mari Sundvik